LA CASA DE L'ALEGRIA. GABRIEL MAGALHÃES

FRA JOSEP MANUEL VALLEJO

El senyor Magalhães és un intel·lectual portuguès, doctor en Filologia Hispànica i Portuguesa, amb el que vàrem tenir el goig de compartir i dialogar sobre Cristianisme i Europa en unes conferències a Pompeia i Arenys de Mar.

El vàrem conèixer al primer Congrés de la revista Qüestions de Vida Cristiana a Montserrat (2015) on pronuncià una ponència: "L'espiral espiritual. Assaig sobre el sentit de la fe cristiana en la Història d'Occident".[1]

El senyor Magalhães dóna classes de Literatura a la Universitat de Beira Interior (Portugal) i també és catequista de joves de confirmació, potser per això s'explica de forma tan clara, sense minvar en la profunditat.

És col·laborador de la Fundació Maragall, que li ha publicat dos llibres: "Mirall de vida. Una lectura quotidiana de l'Evangeli" (2015), i "Ser a casa. Reflexions sobre el Cristianisme a l'Europa del segle XXI" (2018). Recentment ha estat guardonat amb el Premi de Periodisme Memorial Bisbe Joan Carrera.

El senyor Magalhães (1965) és una persona profunda, llegida, informada, que s'expressa amb una extrema modèstia i simplicitat; és un home amb pensament propi que raona argumentadament i que verbalitza la seva fe cristiana sense cap mena de complex.

Imbuït en la descreença contemporània, es va convertir als 24 anys llegint el Nou Testament, segons explica en un dels seus llibres:

"Pertanyo a una generació que s'ha mirat l'Església i la fe com una forma de *minoritat*, gairebé d'idiotesa intel·lectual. I aquesta mirada decebuda es projectava també sobre els Evangelis. Vull dir que per a nosaltres creure constituïa una forma de degradació personal. I miràvem el qui parlava de Déu, el creient, com qui mira un dinosaure de la prehistòria mental. ¿I què ens empenyia a aquesta mena de comportament? No vam ser nosaltres mateixos que vam decidir-ho: era alguna cosa que surava en l'ambient, alguna cosa que encara avui existeix i que empeny les persones a foragitar l'esperit del seu camí, sense ni tan sols pensar-hi gaire.

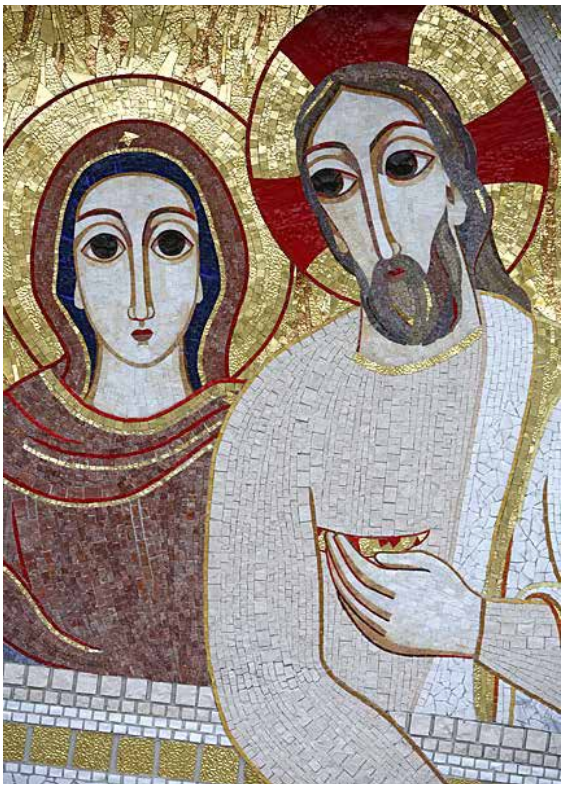

1. *Europa: Retrobar l'ànima*, QVC 253 (2015), pp. 13-45.

El sentiment que provocaven en mi els creients era una barreja de vergonya i de pietat. Els creia persones cerebralment menors. Era gairebé, cal que ho digui, com si fossin analfabets, o si més no individus que tan sols tinguessin estudis primaris del pensament. I l'última cosa que em passaria pel cap seria formar part d'aquest grup de persones que es referien a Déu o als Evangelis. Em semblava que aquest destí era quelcom humiliant.

Considerava molt més profundes, molts més valuoses determinades idees que circulaven en la societat d'aleshores, ja fossin de caràcter filosòfic, polític o estètic.

No obstant això, en un moment determinat de la meva vida, em sembla que va ser quan tenia 24 anys, vaig decidir llegir el Nou Testament. Vaig decidir llegir-lo des de la perspectiva arrogant que llavors era la meva i perquè es tractava, com jo deia, d'un llibre de "cultura general". Amb altres paraules: pretenia llegir els textos sagrats des de l'altura de la meva cultura superior i des de la meva mirada descreient. Es tractava, doncs, de llegir els Evangelis mirant-los des de dalt. Sigui com sigui, els vaig llegir. I la meva vida es va transformar completament.

El que més em va impressionar és que les coses que llegia passaven en la realitat. Era com si aquell llibre fos viu, com si aquelles pàgines generessin el devenir dels esdeveniments. Llegia de bon matí un passatge i després, durant el dia, succeïen coses que semblaven la continuació, en la realitat, del que havia llegit en el paper. Aquest llibre era la vida, i la vida era aquell llibre... ¿Per què és així? ¿Es tracta d'un llibre màgic? ¿És un llibre amb poders estranys? Res d'això. Senzillament, el que passa és que ens trobem davant d'una obra en què la veritat es pronuncia, és a dir, una obra en què la veritat queda en forma de paraula...

Els Evangelis són capaços d'aquesta transparència gràcies a la presència de Jesús. Ell és el vidre d'amor pel qual la veritat travessa. El més absolut que hi ha en aquests textos sagrats són les paraules de Jesús... La veritat total és en Jesús que es materialitza. És a causa del Senyor que els Evangelis són el que són. Mai ningú no ha parlat així...

Feia temps que volia escriure sobre els Evangelis que em van canviar la vida".[2]

D'entre les frases que ens ha regalat aquests dies n'hi ha unes quantes que han impactat de debò la meva ànima: "En el rerefons del llenguatge, com en un rumor, hi ha Déu"; "¿Què és primer, la realitat o el llenguatge?"...

En el seu darrer llibre "Ser a casa", el títol original del qual és "Una casa d'alegria", preocupat per l'abandó generalitzat del Cristianisme per part dels europeus i per l'enorme silenci sobre els temes de fe en el camp cultural, es planteja el repte de com introduir la fe cristiana en el panorama ombrívol de l'Europa contemporània, com recuperar l'alegria i l'esperança, el fonament dels nostres valors humanístics i el sentit de la vida. Perquè, tal com diu en una entrevista a Catalunya Cristiana: "Quan el missatge cristià i espiritual és ben entès, el món social es torna més suau, poètic i agradable, i hi ha una tendresa i un humanisme més gran entre totes les persones".[3]

En el llibre afirma que el primer objectiu de la vida cristiana no pot ser el de transformar la realitat. Allò bàsic és la transfiguració de nosaltres mateixos, que de retruc il·luminarà i millorarà la realitat. I ho argumenta des de Jesús. Jaume i Joan volien ser "primers ministres" en el Regne per ésser poderosos i incidir en la realitat. I Jesús diu: No! Desinfla els seus somnis de poder polític, el mite messiànic. El temptador també li ofereix el poder per canviar la realitat, i Jesús diu radicalment: No! Els cristians han de vetllar per la justícia, pels pobres, els desvalguts, però ai, quan volem esdevenir redemptors de la humanitat!

En els primers capítols de "Ser a casa" adverteix davant del perill dels que sols pensen en seguretats del passat, però també dels que sols pensen en quimeres de futur. El cristià viu de la gran Tradició, sí, i amb l'esperança escatològica, sí, però ancorat realistament en el present actualitzant la tradició i atents a la novetat de l'Esperit. I la realitat sempre és pobra.

Per a Ell la realitat d'aquest món és fugissera, sorrenca. L'univers és un pont cap a l'eternitat. ¿Quin sentit té, doncs, edificar sobre un pont? "Els éssers humans sempre estan amb tossuderia inaudita, intentant edificar en llocs efímers". El sentit de la vida és transformar-nos en la millor versió de nosaltres mateixos, deixar-nos ressuscitar ja aquí per poder il·luminar el món amb la seva tendresa i denunciar el que és fosc. "Qui se sent habitat, acariciat per l'Esperit Sant, sempre somriu". Quan afluixa la religió, els humans tenim la temptació de sacralitzar pàtries i divinitzar banderes.

A la segona part del llibre ens descriu la vida cristiana com una llar, la casa de l'alegria, que té diverses estances. Comença per la planta baixa. Aquí l'habitació central és la de *la llar de foc de l'amor*, allà ens escalfem i revitalitzem la nostra energia d'estimar que ens fa exercir "la pràctica constant d'una dolçor que fa que els dies siguin un brodat de bondats".[4]

---

2. *Mirall de vida. Una lectura quotidiana de l'Evangeli*, Ed. Cruïlla, 2015.
3. Catalunya Cristiana, número 2021 (17 juny 2018), p. 25.
4. p. 64.

Després hi ha *la sala dels altres*, on conjuguem la primera persona del plural, l'amor fratern i la cura dels altres com a manament principal.

És en *el despatx de la llibertat* on descobrim un Déu que respecta i valora infinitament el nostre lliure albir i la nostra capacitat d'escollir..., fins i tot de negar-lo.

A *la cuina de la humilitat* es forja una de les dimensions més boniques del Cristianisme, la modèstia, la discreció, la petitesa, el no protagonisme, la confiança de l'infant.

A *la catarsi de l'oració*, l'autor destaca com una de les meravelles del Cristianisme, la llibertat de resar, sense horaris ni esquemes fixes. La pregària té a veure amb l'ésser de cada persona, per tant, cadascú resa tal com és.

A la tercera part del llibre, ens parla del pis de dalt de la casa. Aquí desenvolupa diversos temes controvertits: els miracles, què és la realitat, la concretesa de l'Encarnació, la poca fe dels deixebles, l'equilibri entre la creu i la resurrecció, i la misteriosa presència del mal.

El llibre acaba (part IV) amb una reflexió sobre el moment actual d'Europa i les perspectives de futur del Cristianisme.

Partint de la constatació de l'allunyament de la cultura europea de la seva matriu cristiana i de l'oblit dels seus valors humanístics, l'autor destaca que encara que secularitzats, els grans valors de la llibertat, la igualtat, la dignitat humana, la solidaritat amb els seus sistemes de protecció social... encara hi són presents. Tot i que també remarca que sense una base religiosa, aquests valors tendeixen a diluir-se, com de fet, en aquest moment està passant a Europa.

L'allunyament actual de l'Església de les esferes de poder i el fet que ara es pot edificar un cristianisme de persones que l'escullin lliurement, fa albirar a l'autor un cert optimisme de futur, sempre que acceptem d'ésser una minoria viva i propositiva amb l'exemple de vida. Amb la consciència que, com el centurió de l'Evangeli, podem aprendre actituds cristianes dels qui es diuen "pagans".